

Handläggare: David Lugnet
Sektor Samhällsskydd och beredskap

Mottagare: Kommunfullmäktige

Styrdokument 2023-2026 avseende krisberedskap, civilt försvar, informationssäkerhet samt säkerhetsskydd

Antagen av Kommunfullmäktige 2024-10-21 §106

Innehållsförteckning

INLEDNING _____	2
MÅL OCH INRIKTNING _____	3
STYRNING AV ARBETET _____	6
ÖVERGRIPANDE PROCESS FÖR RISK- OCH SÅRBARHETSANALYS _____	7
ROLLER OCH ANSVAR: _____	7
PLANERING _____	9

Inledning

Styrdokumentet syftar till att skapa en strategisk inriktning för arbetet med krisberedskap, civilt försvar, säkerhet, informationssäkerhet samt säkerhetsskydd för perioden 2023 - 2026. Det syftar även till att utveckla den kommunala styrningen av arbetet så att det i större utsträckning involverar styrelse och nämnder.

Fastställande och uppföljning

- Kommunfullmäktige fastställer styrdokumentet under mandatperioden.
- Kommunstyrelsen ansvarar för att uppföljning och utvärdering genomförs.
- Styrdokumentet följs även upp under första kvartalet varje år i samband med kommunuppföljningen som årligen redovisas till Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) samt Länsstyrelsen Västmanland.

Organisation och ansvar

Kommunstyrelsens övergripande uppgifter är bland annat att ha ett ansvar för interna säkerhets- och säkerhetsskyddsfrågor i kommunen. Kommunstyrelsen ansvarar även för kommunens uppgifter enligt lagen (2006:544) om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extra-ordinära händelser i fredstid och höjd beredskap samt lagen (1992:1403) om totalförsvar och höjd beredskap.

Sektor samhällsskydd och beredskap har till uppgift att övergripande driva och samordna krisberedskaps- och säkerhetsfrågorna i Skinskattebergs kommun.

Mål och inriktning

Utifrån kommunfullmäktiges mål är de övergripande inriktningarna att de delar av Skinnskattebergs kommuns organisation som bedriver samhällsviktig verksamhet samt de verksamheter som utgör viktiga stödfunktioner för dessa ska bedriva kontinuitetshantering. Detta för att samordna arbetet med krisberedskap, civilt försvar, säkerhetsskydd, systematisk säkerhet samt brottsförebyggande arbete.

Kommunens risk- och sårbarhetsanalys, RSA, ska också bidra till att öka riskmedvetenheten och förmågan att förebygga samt hantera risker i kommunen, samt för att bidra till en samlad riskbild för kommunen, länet och riket. Även handlingsprogrammet enligt LSO (Lag om skydd mot olyckor) syftar till att öka riskmedvetenheten och förmågan att förebygga samt hantera risker i kommunen. Detta är en del av kommunens systematiska säkerhetsarbete. Brottsförebyggande arbete är sedan juli 2023 ett lagkrav för kommuner som aktivt ska arbeta för ett tryggare samhälle. Lag (2023:196) om kommuners ansvar för brottförebyggande arbete.

Övriga målbeskrivningar som används i styrdokumentet är hämtade från överenskommelse om kommunernas krisberedskap (Diariennr MSB 2022-15507 SKR 2022/00754) samt överenskommelsen om kommunernas arbete med civilt försvar (Diariennr. MSB 2022-15507 SKR 2022/00754). Verksamhet som omfattas av säkerhetsskyddslagen och säkerhetsskyddsförordningen bedrivs inom kommunens organisation.

Mål för krisberedskap:

Samhällets krisberedskap bygger på att samhällets normala verksamhet förebygger och hanterar olyckor och mindre omfattande störningar. Vid allvarliga händelser eller kriser i samhället kan de vardagliga resurserna förstärkas. Krisberedskapen är alltså den förmåga som skapas i många aktörers dagliga verksamhet och inte en utpekad organisation eller en aktör. Det är istället en integrerad del av olika aktörers ordinarie verksamhet. Detta har kommit till uttryck genom de så kallade ansvars-, närhets- och likhetsprinciperna.

Syftet med samhällets krisberedskap är att:

- värna befolkningens liv och hälsa
- samhällets grundläggande värden och funktionalitet.

Ett fungerande samhälle förutsätter en demokratisk rättsstat, hälso- och sjukvård, informations- och kommunikationssystem, vatten- och energiförsörjning samt flöden av varor och tjänster. Om dessa verksamheter störs är det viktigt att de återfår sin funktionalitet snarast. Eftersom det inte går att helt förebygga de sårbarheter som finns i olika samhällsfunktioner bör det finnas en god förmåga att hantera störningar.

Mål för civilt försvar:

Inriktningen i propositionen 2020/21:30 Totalförsvaret 2021-2025 innebär bland annat att ett väpnat angrepp mot Sverige inte kan uteslutas. Det kan inte heller uteslutas att militära maktmedel eller hot om sådana kan komma att användas mot Sverige. Sverige blir oundvikligen påverkat om en säkerhetspolitisk kris eller väpnad konflikt uppstår i Sveriges närområde. Rysslands förnyade aggression mot Ukraina har påverkat Sverige i stor omfattning. Utöver Sveriges omfattande materiella stöd till Ukraina har den säkerhetspolitiska situationen även fått konsekvensen att Sverige ansökt om medlemskap i Nato. Utgångspunkten för planeringen av totalförsvaret är fortsatt att under minst tre månader kunna hantera en säkerhetspolitisk kris i Europa och i Sveriges närområde som innebär allvarliga störningar i samhällets funktionalitet samt krig under del av denna tid.

Målet för det civila försvaret ska från och med 2021 vara att ha förmåga att:

- värna civilbefolkningen,
- säkerställa de viktigaste samhällsfunktionerna,
- upprätthålla en nödvändig försörjning,
- bidra till det militära försvarets förmåga vid väpnat angrepp eller krig i vår omvärld,
- upprätthålla samhällets motståndskraft mot externa påtryckningar och bidra till att stärka försvarsviljan,
- bidra till att stärka samhällets förmåga att förebygga och hantera svåra påfrestningar på samhället i fred, och
- med tillgängliga resurser bidra till förmågan att delta i internationella fredsfrämjande och humanitära insatser.

Civilt försvar är den civila verksamhet som myndigheter, kommuner, regioner, näringsliv, det civila samhället samt enskilda med flera vidtar för att förbereda Sverige för krig. Det civila försvaret ska även bidra till att stärka samhällets förmåga att förebygga och hantera svåra påfrestningar på samhället i fredstid såsom pandemier och cyberattacker, liksom effekter av klimatförändringar såsom skogsbränder och översvämningar.

Mål Med Säkerhetsskydd:

Säkerhetsskydd handlar om att skydda information och verksamheter som är av betydelse för Sveriges säkerhet mot spioneri, sabotage, terroristbrott och vissa andra hot.

Arbetet med säkerhetsskydd regleras i säkerhetsskyddslagen som omfattar kommuner och regioner.

Målet är:

- Alla kommuner och regioner ska ha en säkerhetsskyddschef.
- verksamhet som omfattas av säkerhetsskyddslagstiftningen ska ha det säkerhetsskydd som behövs med hänsyn till verksamhetens art, omfattning och övriga omständigheter
- Kommuner och regioner ska ha de förutsättningarna som behövs och som följer av säkerhetsskyddslagen för att kunna arbeta med uppgifterna enligt 3 kap. i Lagen om extraordinära händelser (LEH).

Mål med systematiskt säkerhetsarbete

Inom Skinskattebergs kommun är målet att bedriva ett aktivt säkerhetsarbete. Vi arbetar för att förebygga olyckor, våld, skador, bränder och andra allvarliga händelser. Arbetet med det systematiska säkerhetsarbetet ska bedrivas i kommunens samtliga verksamheter.

Målen för det systematiska säkerhetsarbetet i Skinskattebergs kommun är att

- personer som arbetar och vistas i våra verksamheter har en säker och trygg miljö
- vår verksamhet, information och egendom är skyddad
- den dagliga driften säkerställs för att tillhandahålla god service till medborgarna
- allmänheten har förtroende för Skinskattebergs kommun
- konsekvenserna av oönskade händelser inom kommunens verksamheter minimeras
- samhällsviktig verksamhet kan under alla omständigheter hållas igång
- kommunens information ska vara tillgänglig, riktig och uppfylla kraven på konfidentialitet och spårbarhet
- kommunens kostnader för skadegörelse, brand och inbrott minimeras

Mål med brottsförebyggande arbete (BRÅ)

Det brottsförebyggande arbetet mål syftar till att minska brottsligheten och öka tryggheten i kommunen. Arbetet som genomförs kan således både vara brottsförebyggande och trygghetsskapande. Det brottsförebyggande arbetet ska utgå från en aktuell kartläggning av brottsligheten inom kommunens geografiska område samt en orsaksanalys som förklarar möjliga orsaker till det som framkommer i kartläggningen. Det brottsförebyggande arbetet som genomförs i kommunen ska vila på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet.

Skinskattebergs kommun ska, i samverkan med andra myndigheter och organisationer, på ett kunskapsbaserat sätt samordna och stimulera aktiviteter och verksamheter som leder till ökad trygghet och säkerhet.

- Skinskatteberg ska vara en säker kommun att bo, besöka och verka i.
- Brottsligheten i kommunen ska minska.
- Tryggheten i kommunen ska öka.

Styrning av arbetet

Arbetet med krisberedskap, civilt försvar, säkerhetsskydd och systematiskt säkerhetsarbete ska i den utsträckning som är möjligt integreras i det ordinarie arbetet.

Inriktningen för Skinskatteberg kommuns organisation är att genom Sektor Samhällsskydd och beredskap arbeta med, krisberedskap, civilt försvar, säkerhetsskydd och systematisk säkerhet som är en del av Sveriges totalförsvar.

Sektorn medverkar i att:

- stödja och översyna **kontinuitetshandling/RSA** inom samhällsviktiga verksamheter samt inom de verksamheter som utgör viktiga stödfunktioner för dessa.
- **ställa sina resurser till förfogande** vid; en samhällsstörning, extraordinärhändelse och ytterst vid höjd beredskap.
- **säkerställa** att krav på krisberedskap och totalförsvarsplanering beaktas i upphandling som gäller samhällsviktig verksamhet.
- bidra till en **folkförankring och försvarsvilja** genom information och utbildning
- bedriva planering för kommunens **krigsorganisation**
- utbilda och öva kommunens verksamheter i **krisberedskap och civilt försvar**
- **beakta säkerhetsskyddslagen** i skyddsvärda verksamheter.
- bedriva ett **systematiskt säkerhetsarbete** i kommunens verksamheter.
- samordna det **brottförebyggande arbetet**

Ansvarig	Beslutar om dokument	Uppföljning
KF	Styrdokument	Varje mandatperiod
KS	Handlingsprogram enligt LSO	Varje Mandatperiod
KS	Följer upp och utvärderar styrdokument	
KS	Krisledningsplan	Varje mandatperiod
KS	Kommunikationsplan vid kris	Varje mandatperiod
KS	Utbildnings och-övningsplan	Varje mandatperiod Uppföljning varje år
KS	Risk-sårbarhetsanalys	Varje mandatperiod Uppföljning varje år
KS	Instruktion för kommunchef avseende dennes roll i arbetet med krisberedskap	Vid behov
KF	Säkerhetsskyddspolicy	Varje mandatperiod
KS	Riktlinjer för Säkerhetsskydd	Varje mandatperiod
KC	Säkerhetsskyddsanalys	Vart annat år
SC	Säkerhetsskyddsplan	Vart annat år
KS	Brottsförebyggande (BRÅ)	Varje år

Övergripande process för risk- och sårbarhetsanalys

Skinskattebergs kommun har en risk- och sårbarhetsanalys antagen av Kommunstyrelsen 2019-09-17 § 193 som syftar till att öka riskmedvetenheten och förmågan att förebygga samt hantera risker i kommunen, samt för att bidra till en samlad riskbild i kommunen, länet och riket.

Grunden för kommunens RSA är det kontinuitetshanteringsarbete som Skinskattebergs kommun bör bedriva med att säkra upp sina samhällsviktiga verksamheter. Det innebär att fokus ligger på att systematiskt skapa en förmåga att fortsätta bedriva verksamheten på en tolerabel nivå oavsett vilken samhällsstörning som verksamheten utsätts för.

Den strategisk inriktning för RSA-arbete är att:

- RSA-arbetet bygger på metoden för kontinuitetshantering och är ett resultat av verksamheternas kontinuitetshantering
- Den kommunala organisationen ska delta i RSA-arbetet
- Identifiera risker inom det geografiska området, som även ligger till grund för handlingsprogrammet enligt LSO.
- Kartläggning av kritiska resurser.
- Åtgärdsförslag
- Arbetet att identifiera regionala risker har genomförts tillsammans med närliggande kommuner och länsstyrelsen. Risker där regionala/nationella förhållanden råder har inte analyserats i detta arbete.
- I planeringen är händelsen höjdberedskap/krig Dimensionerande

Roller och ansvar:

- Kommunstyrelsen är ytterst ansvarig för RSA dokumentet.
- Kommunens organisation som bedriver alternativt är stödfunktion till samhällsviktig verksamhet: Inventera och analysera den egna verksamheten
- RSA-arbetet bör/ kan samordnas mer än vad som görs idag med andra analysarbeten som kontinuitetshantering.

Kommunens geografiska områdesansvar

Syftet med det geografiska områdesansvaret är att säkerställa att samhällets planerings och förberedelsearbete samt agerande vid samhällsstörningar är samordnat och effektivt. Områdesansvaret är ett komplement till samordningsansvaret som innehas av utpekade statliga myndigheter.

Geografiskt områdesansvar är en viktig del i krisberedskapen och utövas på tre nivåer samtidigt: lokalt, regionalt och nationellt. Ansvaret för de geografiskt områdesansvariga liknar varandra mellan nivåerna även om det finns vissa skillnader. Kommunerna har det geografiska områdesansvaret på lokal nivå. Områdesansvaret på en nivå kan inte överlåtas till en områdesansvarig aktör på nästa nivå. Det vill säga även om en kommun deltar i en regional inriktnings- och samordningsfunktion har kommunen sitt ansvar för att säkerställa samverkan på lokal nivå

Sedan juni 2006 är det geografiska områdesansvaret en lagreglerad kommunal uppgift. Ansvaret innebär att kommunen ska verka för att olika aktörer inom kommunens geografiska område, bland annat de som bedriver samhällsviktig verksamhet, får möjlighet att samverka i syfte att uppnå samordning av förberedelser inför hantering av extraordinära händelser (2 kap. 7 § LEH).

Samverkan på regional nivå sker främst med länsstyrelsen och övriga kommuner i länet och då genom U-Sam (samverkan i U-län), regionala krishanteringsrådet och länets krisinformatörsnätverk.

Genom samverkan i U-Sam och i Regional rådet har kommunen en etablerad samverkan med viktiga aktörer i länet.

Genom U-Sam stärker kommunen sin förmåga genom att tillsammans med övriga aktörer hitta formerna för en samlad lägesbild, gemensamma utbildningar för inriktning och samordningsfunktioner i länet samt öka förmågan att hantera information till allmänheten genom bland annat krisinformationsnätverket.

Ett utvecklingsområde för kommunen är att ytterligare stärka upp samverkan med viktiga aktörer så som näringsliv, industrin, med flera och att förbereda kontaktvägar. Frågorna kring krisberedskap, säkerhet, säkerhetsskydd, informationssäkerhet och civilt försvar bör lyftas in i alla de sammanhang som idag finns etablerade

Planering

Under mandatperioden ska förutom de övergripande planer som framkommit i Risk- och sårbarhetsanalysen avseende krisberedskap, civilt försvar, säkerhet samt säkerhetsskydd påbörjas och vidareutvecklas.

Krisberedskap

- Utbildning och övning för krisorganisationen genomförs enligt utbildnings- och övningsplanen.
- Utöka samverkan med viktiga aktörer i kommunen kring totalförsvarsfrågor.
- Vidareutveckla TiB-organisationen.
- Utveckla trygghetspunkter i kommunen.
- Kontinuitetshantering

Civilt försvar

- Krigsorganisationsplaner
- Krigsplacering
- Signalskyddsorganisation
- Folkförankring

Säkerhetsskydd

- En övergripande säkerhetsskydds- och befattningsanalys med tillhörande åtgärdsplan.
- Säkerhetsintervjuer
- Inplacering i säkerhetsklass.

Systematiskt säkerhetsarbete

- Förslag på ny säkerhetsorganisation i syfte att säkerställa och utveckla det systematiska säkerhetsarbetet
- Handlingsprogram enligt lag om skydd mot olyckor.
- Säkerhetspolicy
- Förslag på ny säkerhetsorganisation i syfte att säkerställa och utveckla det systematiska säkerhetsarbetet.
- Systematiskt informationssäkerhetsarbete

Brottsförebyggande arbete

- Under mandatperioden skapa en samordningsfunktion
- Skapa ett lokalt Brottsförebyggande råd
- kartlägga brottsligheten, dess omfattning och konsekvenser
- Ta fram lägesbild och åtgärdsplan för brottsförebyggande arbete